

ŞİRKETLERDE SERMAYE KAYBI VE BORCA BATIKLIK DURUMUNDA YAPILACAK İŞLEMLER

15 Eylül 2018 tarihli Resmi Gazetede, Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan “*Türk Ticaret Kanununun 376.maddesinin Uygulanmasına İlişkin usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ*” ile sermaye kaybı veya borca batık olma durumlarında uyulacak usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Ayrıca 1.1.2023 tarihine kadar, sermaye kaybı veya borca batık olma durumunda yapılacak hesaplamalarda döviz cinsinden borçtan kaynaklanan kur farkı zararları dikkate alınmayabilecektir. Böylelikle dövizdeki artışın Bilançolar üzerindeki olumsuz etkisi sebebi ile şirketlerin Sermaye kaybı veya Borca batık pozisyonuna girmesi engellenmiştir.

1- Sermaye Kaybı Durumunda Yapılacak İşlemler

1.1. Genel kurulun toplantıya çağırılması

Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının ya da üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde yönetim organı, genel kurulu hemen toplantıya çağırır.

1.2. Genel Kurul Gündemi

1.2.1. Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının EN AZ YARISININ karşılıksız kalması

- (1) Yönetim organı, bu genel kurula uygun gördüğü **iyileştirici önlemleri** sunar.
- (2) Yönetim organı, son bilançoju genel kurula sunarak şirketin finansal yönden bulunduğu durumu bütün açıklığıyla ve her ortağın anlayabileceği şekilde anlatır. Bu hususta genel kurula rapor da sunulabilir.
- (3) Yönetim organı, şirketin mali durumundaki kötüleşmeyi ortadan kaldırmak veya en azından etkilerini hafifletmek amacıyla, uygun gördüğü sermayenin tamamlanması, sermaye artırımı, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi iyileştirici önlemleri alternatifli ve karşılaştırmalı olarak aynı genel kurula sunar ve açıklar.
- (4) Genel kurul, sunulan iyileştirici önlemleri aynen kabul edebileceği gibi değiştirerek de kabul edebilir ya da sunulan önlemler dışında başka bir önlemin uygulanmasına karar verebilir.

1.2.2. Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının EN AZ ÜÇTE İKİSİNİN karşılıksız kalması

Genel kurul;

- a) Sermayenin üçte biri ile yetinilmesine ve Kanunun 473 ilâ 475 inci maddelerine göre sermaye azaltımı yapılmasına,
 - b) Sermayenin tamamlanmasına,
 - c) Sermayenin artırılmasına,
- karar verebilir.

1.2.3. Sermayenin azaltılması

- Genel kurul, sermayenin üçte biriyle yetinmeye karar verdiği takdirde sermaye azaltımı Kanununun 473 ilâ 475 inci maddelerine göre yapılır.
- Bu madde kapsamında yapılacak sermaye azaltımında yönetim organı, alacaklıları çağdırmaktan ve bunların haklarının ödenmesinden veya teminat altına alınmasından vazgeçebilir.

1.2.4. Sermayenin tamamlanması

- Sermayenin tamamlanması, bilânço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır.
- Sermayenin tamamlanmasına karar verilmesi halinde her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak miktarda parayı vermekle yükümlüdür. Her ortak, payı oranında tamamlamaya katılabilir ve verdiği geri alamaz.
- Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilmez.

1.2.5. Sermayenin Artırılması

- Genel kurul tarafından;
 - a) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda artırımına karar verilebilir. Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı sermaye artırımında artırılan sermayenin en az dörtte birinin ödenmesi şarttır.
 - b) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar verilebilir. Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi zorunludur.

2- Borca Batık Olma Durumunda Yapılacak İşlemler

Borca batık olma durumu, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması halidir.

- Borca batık durumda olmanın işaretleri, yıllık ve ara dönem finansal tablolardan, denetime tabi şirketlerde denetim raporlarından, erken teşhis komitesinin raporlarından, yönetim organının belirlemelerinden ortaya çıkabilir.
- Yönetim organı, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır.
- Yönetim organı, hem işletmenin devamlılığı esasına hem de aktiflerin muhtemel satış değerlerine göre çıkarılan ara bilanço üzerinden aktiflerin şirket alacaklarını karşılamaya yetmediğine karar vermesi ve tedbirleri almaması halinde şirketin iflası için mahkemeye başvurur.

3- Diğer Hükümler

3.1. Esas alınacak finansal tablolar

Şirketlerin sermaye kaybı veya borca batık olma durumları, Kanunun 88 inci maddesine göre hazırlanacak finansal tablolar esas alınarak belirlenir. Finansal tabloların düzenlenmesinde ihtiyari olarak Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasının tercih edilmesi halinde, bahsi geçen durum bu şekilde hazırlanan finansal tablolar üzerinden değerlendirilir.

3.2. Sermayenin kaybı veya borca batık olma durumlarında birleşmeye katılma

- Sermaye kaybı veya borca batık durumda olan bir şirket, kaybolan sermayeyi karşılayabilecek tutarda serbestçe tasarruf edilebilen özvarlığa sahip bulunan bir şirket ile birleşebilir.

- Birleşmeye taraf olan bir şirketin, sermayesiyle kanuni yedek akçeleri kaybolmuş veya borca batık durumda olması halinde; birleşmeye taraf olan diğer şirketin kaybolan sermayeyi veya borca batıklık durumunu karşılayacak miktarda serbestçe tasarruf edebileceği özvarlığa sahip bulunduğu ve buna ilişkin tutarların, hesap şekli de gösterilerek doğrulandığı veya belirtilen durumların mevcut olmadığının doğrulandığı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ile ortaya konulur. Devrolunan şirketlerin denetime tabi olması halinde bu rapor, denetime tabi şirketin denetçisi tarafından da hazırlanabilir.

3.3. Kur Farkı Zararları

1/1/2023 tarihine kadar, Kanunun 376 ncı maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları dikkate alınmayabilir.

Tebliğe aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/09/20180915-8.htm>

Saygılarımızla.

Alpaslan Görünmez